

Scholen kietelen om steeds meer zelf te doen

Het vmbo als shared servicecentrum beroeps- en praktijkgericht techniekonderwijs voor basisscholen uit twee besturen koepels, die deelnemen aan het samenwerkingsplatform Techniekmenu.

verantwoordelijkheid om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van techniek op alle groepen van basisscholen in hetzelfde postcodegebied." Daarom wilde de school ervaring opdoen met een nieuwe rol om als shared service centrum basisscholen te ondersteunen bij het vormgeven van beroeps- en praktijkgericht techniekonderwijs. "Het is een nieuwe rol om ook kinderen die niet doorstromen naar het vmbo met techniek kennis te laten maken en te enthousiasmeren," vult extern projectleider Harrie Ozinga van Huygens Lab aan. "En het gegeven dat de vmbo-school deel uitmaakt van hetzelfde bestuur als een aantal basisscholen, maakte deelname aan de pilot ook interessant vanuit het perspectief van efficiënt omgaan met resources binnen een scholenkoepel."

Behoeft van het basisonderwijs is leidend

De pilot vormde een welkome uitbreiding op het eerder -en door dezelfde initiators- gestarte Techniekmenu: een samenwerkingsplatform van 10 basisscholen, dat samenwerking en materialen-uitwisseling tussen scholen en slimme samenwerking met het vmbo en bedrijfsleven stimuleert, om zo te komen tot een verrijkt w&t-programma. "Zonder het al bestaande netwerk was het voor ons een mission impossible geweest om aan de pilot mee te doen," stelt Ozinga. "De pilot bood ruimte om onze ideeën te realiseren om samen en faciliterend voor het basisonderwijs met concrete activiteiten aan de slag te gaan." Van meet af aan was het doel om daarbij zo vraaggestuurd mogelijk te werken en de behoefte van het basisonderwijs leidend te laten zijn. Geen eenvoudige opgave, omdat veel basisscholen zoekend zijn en daardoor niet goed kunnen benoemen wat ze willen. De neiging van de meeste basisscholen was te vragen: "Wat kunnen jullie voor ons doen?" Roos: "Maar je wilt juist zien dat docenten zelf in actie komen." Voor de pilot betekende dat schakelen tussen wat een school aan behoefte kon benoemen en ideeën van de projectleiders in termen van bijvoorbeeld training en ontwikkeling van lessen bij een methode. Ozinga: "Dat is best spannend. Als er geen heldere vraag is en het vmbo ontwikkelt iets waar de school naderhand commentaar op heeft, kan dat in de relatie knellen."

Wat er in de pilotperiode ontwikkeld en tot stand gebracht is, verschilt sterk van school tot school. Op sommige scholen is het beperkt, op de Balans

is er relatief veel gebeurd. Roos: "Er lag een visie onder waardoor het makkelijker is te kijken wat je zelf kunt doen en waar het meerwaarde heeft om een vakdocent in te zetten. Ik ben heel blij dat er steeds meer vragen van collega's komen." "Een van de hoogtepunten was de studiedag bij de Balans, voor een team van 40 mensen," beaamt Koot. "Er is een mooie energieke aanpak ontwikkeld, waarbij de mensen eerst met onder andere drones enthousiast gemaakt werden. Daarna konden ze, opgesplitst in de onder-, midden- en bovenbouw, de lessen eerst ervaren om vervolgens zelf aan de slag te gaan. Daardoor voelen leerkrachten zich zekerder, willen ze doorpakken en zelf praktische lessen gaan ontwikkelen, waarbij het Corbulo in een coachende rol komt." De ontwikkelde lessen worden verder verbeterd of uitgebreid. "De bijdrage aan de techniekclub van een brede school leverde een kippenveldmoment op, zo intens waren de meiden geraakt door de workshop," reageert Ozinga. Die indrukken vergeten ze niet meer!" Het grootste succes is het enthousiasme van de kids: "Daar gaan we voor!"

De beste constructie

"Het ultieme doel is dat de basisschool ons niet meer nodig heeft en een eigen technieklijn hanteert," zo verwoorden de kartrekkers hun ambitie. De grootste uitdaging daarin is het meekrijgen van het team. Dat levert een spanningsveld op. Je wilt het team helpen ontwikkelen, maar om het team op gang te

brenge, ontzorgen we ze eerst, leveren we inspiratie en verzorgen we workshops. Maar daar moeten basisscholen niet in blijven hangen of achterover gaan leunen. Dus proberen we beweging te krijgen. Maar wij bepalen niet de koers van een school. De basisscholen zijn klanten", zegt Koot. "We zouden graag zien dat wetenschap en techniek van de scholen zelf is, in de basis opgenomen is en een verrijking wordt. En dat wij voor de extra en bijzondere zaken kunnen zorgen". Inspringen op wensen vraagt flexibiliteit. Een modulair systeem zorgt dat scholen een eigen pakket kunnen bouwen. "Maar er is natuurlijk ook een grens aan wat je kan oppakken, bovendien speelt het instroombelang ook mee." Met elkaar zoekt men naar de beste constructie en een adequaat bekostigingsmodel, waarbij de vmbo-school en de gemeente financieel bijdragen. Succesfactoren liggen op verschillende niveaus: een verbindende en inspirerende (externe) projectleider, die regelt en de boel bij elkaar houdt, een kartrekker met een sleutelpositie vanuit de vmbo-school, bevlogen vakdocenten, persoonlijk contact (even langsfietsen'), goed aansluiten bij wat er gebeurt in een basisschool. De pragmatische kant van het vmbo benutten: niet maanden nadenken, maar dóen en uitproberen. En aanstekelijke passie natuurlijk. Maar dat spreek vanzelf!"

Activiteiten o.a.

- Technieklessen voor groep 7 bij het Corbulo College
- Week van Techniek, Technologie & Design voor groep 8
- Introductieworkshop 3D ontwerpen & printen (sparren over) Technieklessen voor groep 3 - 6 passend bij de natuur & techniekmethode van de basisschool
- Inhoudelijke bijdragen voor inspiratiebijeenkomsten voor techniekcoördinatoren
- Studiedag over W&T-onderwijs
- Ondersteuning en hosten van First LEGO League
- Pilot met naschoolse workshops over 3D penen en drones ihkv de brede schoolactiviteiten
- Bouwen van een lanceerinstallatie voor de raketlessen voor groep 4.

"Techniek leeft nog onvoldoende op de basisscholen. In plaats van filmpjes vertonen wilden we leerlingen zelf praktische ervaring laten opdoen met techniek", vat Janneke Roos van basisschool Balans de motivatie om aan de pilot deel te nemen samen." Lang niet alle kinderen gaan naar het vmbo en de afstand tussen groep 3 en het vmbo is behoorlijk groot," vervolgt John Koot van het Corbulo College, vmbo-school in Voorburg. "Natuurlijk is het goed je als vmbo-school voor groep 7 en 8 te etaleren. Maar wij zien het ook als onze maatschappelijke